

נחום גוטמן, צייר וסופר (1898-1980)

בין-לאומית. ציוריו הוצגו במוזיאונים חשובים בעולם והוא ייצג את ישראל בתערוכות ובביאנלות בין-לאומיות. ב-1977 זכה בפרס ישראל לספרות ילדים. ספרו "שביל קליפות התפוזים" זיכה אותו ב-1978 בפרס אנדרסן היוקרתי לספרות ילדים ונוער. גוטמן זכה גם בפרס למדן לסיפורי ילדים. ב-1998 נפתח בשכונת נווה צדק בתל-אביב מוזיאון נחום גוטמן, שבו מוצגים ציורים ואיורים פרי מכחולו. ב-2007 התקיימה במוזיאון תערוכה של כמאה דיוקנאות של כל ה"מי ומי" מתחומי האמנות, התרבות והחיים הציבוריים בישראל, שצייר גוטמן במשך כחמישים שנה. גוטמן הנציח את העיר תל-אביב במכחולו, בעטו, בציוריו ובספריו. עיריית תל-אביב-יפו מעניקה על שמו את "פרס נחום גוטמן" לאיור.

נחום גוטמן בסטודיו שלו

נולד ברוסיה ועלה לארץ-ישראל בגיל שבע. אביו היה הסופר שמחה בן ציון שלימד עברית באודסה. ילדותו עברה עליו בנווה צדק ואחר-כך באחוזת בית שהיתה לתל-אביב. למד בגימנסיה "הרצליה". מורתו לציור היתה הציירת אירה יאן – אהבתו הגדולה של ביאליק. אחר-כך למד אמנות ב"בצלאל" ובשלהי מלחמת העולם הראשונה התנדב לגדוד העברי. ב-1920 נסע ללמוד אמנות בווינה, בפריס ובברלין. כאשר שהה בברלין אייר את ספרי אביו שיצאו שם לאור. עם שובו ארצה השתתף בתערוכות אמני ארץ-ישראל שנערכו במגדל דוד בירושלים בשנים 1923-1928. עם קבוצת "אמני ארץ-ישראל" נמנו גם ראובן רובין, ישראל פלדי וציונה תגר, וחבריה הרבו לצייר את נופי הארץ ויושביה הערבים. ב-1931 השתתף בייסוד העיתון "דבר לילדים" ופרסם בו בקביעות סיפורים מאוירים. היה חבר במערכת העיתון במשך שלושים ושתיים שנה. במלחמת השחרור הצטרף גוטמן כצייר אל היחידות הלוחמות וציוריו כונסו בספר "חיות הנגב". נוסף על פעילותו כצייר וכסופר עסק בעיצוב תפאורות לתיאטרון. בשנות החמישים זכה להכרה

רחוב הרצל בשנותיה הראשונות של תל-אביב, מתוך ספרו "עיר קטנה ואנשים בה מעט" משנת 1959, שיצא לאור במלאת חמישים שנה לתל-אביב. נחום גוטמן מסביר את הציור:

"קשה לי להגדיר מה פירושם של קווי-הנקודות שציירתי. כמה מהם הם שבילים בחול שעשו הפועלים והתושבים. כמה מהם עקבות חמורו של הרופא. ציירתי גם את הד"ר חיסין. הנה הם בשדרות רוטשילד. הנקודות שבין מגדל-המים והבית הקיצוני שמימין - הם צעדיהם של המכונאי וראש-הועד דינגוף. כמה קווי-נקודות הם עקבות חיפושיות ולטאות וכמה מהם צעדי צפרים שירדו לנוח, וכמה מהם, אלה שבמרכז הציור, בין שני הבתים הסמוכים - הם צעדי ילדים. אפשר שהגזמתי במידותיו של בנין הגימנסיה - אך על רקע השממה הגדולה שהיתה מסביב הוא נראה אז עצום בגדלו".